

intervju Luka Marčetič

Bojana Bregar

Biti Luka Marčetič

Kdo je Luka Marčetič? Za večino ljudi, ki jim njegovo ime ne izzveni v prazno, je to tisti model, ki dela smešne serije in jih daje na internet. Na primer serijo **Dan ljubezni**, ki je leta 2009 prišla na videz od nikoder in pobrala več kot sto tisoč ogledov na YouTubeu. Za tiste, ki so po Dnevu ljubezni ostali pozorni, je Luka postal obraz večno nezadovoljnega cinika iz serije **Moje asocialno življenje**, ki je tragikomičnost človeškega obstoja slikala skozi kratke prizore iz življenja dokaj običajnega

ljubljskega študenta. Pojavljal se je v reklamah, v skecih, po malem tudi v filmih, praviloma skoraj vedno v kontekstu nizkoprorračunske, gverilske, skorajda fenovske produkcije. Njegova popularnost, izražena (tudi) v všečkih na Facebooku, je rasla in se še ni ustavila. Lani je s pomočjo prijateljev v rekordnem času spisal in posnel romantično komično serijo **V dvoje**, pionirski projekt VoD platforme Voyo, letos pa se je preizkusil v režiji svojega prvega celovečerca **Pr' Hostar**. Ta temelji na istoimenski spletni

seriji¹, katere avtor izjemoma ni sam, temveč je zrasla na zelniku dveh pristnih gorenjskih komedijantov Gorana Hrvačanina ter Dejana Krupiča, ki sta z njo pravzaprav edina legitimna konkurenta Marčetičevim serijalnim podvigom. K sreči so prijatelji in tako je tudi *Pr' Hostar* še eden njihovih skupnih projektov, »spočetih iz ljubezni«, ki pa

¹ V Ekranu smo o spletnih serijah že pisali, in sicer v članku Tine Bernik I. 2010: <http://www.ekran.si/iz-tiskane-izdaje/37-napovedi/493-serije-internet>

se mu obeta, da bo ob vsesplošnem zanimanju široke publike postal precej več.

Komedija, v kateri se osebje in klientela malega podeželskega hotela, imenovanega Pr' Hostar, sooči z negotovo prihodnostjo zaradi mahinacij direktorja in grožnje, da bo hotel pristal v rokah tujega lastnika, je 17. oktobra začela svoj predpremierni pohod po Sloveniji, od 27. 10. dalje pa na rednem sporedu kinematografov.

Zanimalo nas je, kako je od blizu videti karierna pot nekoga, ki se v majhni državi, kot je Slovenija, loti lastnih projektov, kako definira uspeh in kako si v okviru svojega ustvarjanja predstavlja možnosti in priložnosti za rast. Ali kar direktno: kako je biti Luka Marčetič?

Začniva na koncu – odziv na prihod filma Pr' Hostar, kot ga je moč spremljati na družbenih medijih, je izjemno dober. Na spletni strani enega izmed kinematografov sem v komentarjih prebrala nekaj v smislu »za ta film pa tud 20 evrov plačam, sam da ga vidim«. Si pričakoval kaj takega?

Vse skupaj je res neverjetno. Teaser filma so objavili na Facebooku in do tega trenutka je imel 300.000 ogledov. Ta efekt mi je nadrealen – da to lahko doživimo pri nas, da ljudje želijo gledat slovenski film: že avgusta so klicali v kino, kdaj lahko dobijo karte, čeprav je film na sporedu šele konec oktobra.

To je za slovenske režiserje kar redka izkušnja ...

Ne vem, bi moral ugibati, ampak gotovo je bila tudi pri kakem drugem filmu takšna evforija, pri *Gremo mi po svoje*, recimo. Pr' Hostar je projekt, narejen za širšo publiko, ker smo želeli pokazati, da je lahko slovenski film tudi tak – da ni nujno depresiven, kot pravi stereotip.

Kako se počutiš po tej izkušnji, po režiji celovečerca?

Zame sta bili v bistvu to dve novi izkušnji; ena je bil celovečerni format, druga pa, da sem bil režiser, ne pa tudi scenarist pri projektu, da sem torej vzel vizijo nekoga drugega in jo spravil v video obliko.

Kako si pravzaprav postal del tega projekta?

Avtorji so moji prijatelji. Že od začetka je Dejan (Krupič, op. a.) govoril, kako si preprosto ne predstavlja, da bi ta film režiral kdo drug. Res je, da ne pozna veliko režiserjev (smeh), ampak v skupini ljudi, ki jih pozna, je v tej vlogi videl mene. Res pa je tudi, da imam že od prej izkušnje s kakšno serijo ali dvema ...

Glede na to, da v krogu ljudi, ki te poznajo in spremljajo, veljaš za cinefila in tudi ljubitelja žanra komedije – si se zavedal tveganja, ki ga tak projekt predstavlja? Namreč učinek »epizodičnosti«, nepovezanosti, ki je v mnogih primerih Ahilova peta filmov, posnetih po serijah?

To me je najbolj skrbelo, bilo je moj največji izziv – kako internetno serijo spremeniti v celovečerec, ki bo videti kot film, hkrati pa bo ohranil elemente, po katerih je serija prepoznavna med oboževalci. Serija Pr' Hostar je, kot rečeno, zelo prepoznavna, na spletu ima veliko število gledalcev, zdaj pa pride zraven nekdo tretji. Vsekakor me skrbi, kako se bodo odzvali feni serije, še vedno me je strah, da bodo gledali film in rekli: »Marčetič je vse skupaj uničil.« Pred tem je na seriji delala ekipa, ki v njej tudi igra, zdaj pa smo prišli nekateri novi, jaz kot režiser, Sašo Štih kot direktor fotografije, ljudje, ki imamo malce več izkušenj na filmskem področju.

Si imel v mislih tudi konkretne filmske reference, ki bi ti pomagale pri načinu režije, čeprav si delal v okviru že obstoječega koncepta, bolje rečeno stila serije?

Nisem se bal nekaterih stvari spremeniti, dokler v filmu ostane duh serije. Še vedno me skrbi, kako se bodo liki obnesli v filmskem svetu, ali bodo delovali. Zdi se mi, da zdrži kot film, ima pa tudi značaj serije, zato mislim, da mi je ta naloga uspela. Osebo sta mi blizu filmska svetova Wesa Andersona in Edwarda Wrighta, vendar še nisem imel prave priložnosti, da bi delal kaj v tem stilu. Tudi zato, ker že nekaj časa nisem bil v vlogi režiserja.

Kakšen je bil proračun filma?

Miniaturen, manj kot en povprečen proračun za slovensko TV-serijo. To je

taka uporabna merska enota, recimo (smeh). Ena standardna serija na primer stane okrog 25 tisoč evrov. Svojih proračunov ne primerjamo s filmskimi, ker gre za ljubiteljski projekt in so se ga vsi lotili na tak način, nekateri smo bili za svoje delo celo plačani, prijateljsko pač. Nisem pa šel v to z idejo, da bom karkoli zaslužil. Moj motiv je drugačen – če poznaš film *Monsters Inc.*: tam se pošasti najprej hranijo s kriki otrok, na koncu pa je njihova hrana smeh otrok (smeh). To bo moja plača.

Kot si rekel, že nekaj časa nisi bil v vlogi režiserja. Pred Hostarjem si bil zaposlen s TV-serijo V dvoje, pri kateri si torej nastopal v drugi vlogi?

Da, pri seriji *V dvoje* nisem režiral. V preteklosti sem bil pogosto tako režiser kot scenarist in igravec, če pustimo ob strani še delo v postprodukciji. Potem sem se odločil, da se bom skušal omejiti le na dve od teh treh vlog, ker tako enostavno ne morem več delati, kvaliteta trpi. Pri svojih projektih vseeno raje igram in pišem kot režiram, mislim, da me to dvoje bolj veseli, ne vem, če me v resnici zanima biti v vseh treh vlogah hkrati, kot včasih recimo počne kakšen Ben Stiller. Rad se preizkušam na različnih področjih, a le če je za to primerno delovno okolje. V Pr' Hostar sem na primer tudi igral v manjši vlogi, ampak mi je že skoraj žal (smeh). Med snemanjem se namreč vedno mudi in pri večjih produkcijah, kjer imajo režiserji po več asistentov, to še nekako gre – da igraš in režiraš hkrati –, tu pa je bilo vse skupaj malce težje.

Kako pa je prišlo do tega, da skušaš vse početi sam?

Ko sem začel (snemati), v srednji šoli, sem se učil na sebi. Nisem prosil prijateljev, da bi mi pomagali, ker mi je bilo nerodno. Preprosto sem prižgal kamero, se postavil pred njo, posnel, šel nazaj do nje in pritisnil »stop«; tako sem delal večino stvari. Nikjer jih nisem objavil, ker sem se s tem šele učil. Včasih sem katerega od izdelkov – predvsem eksperimentalne filme – prijavil na kakšen festival, na primer Festival neodvisnega filma, kjer so

V dvoje

bili moji filmi dobro sprejeti. Enkrat sem celo dobil nagrado za najboljši eksperimentalni film. Tudi na Reviji amaterskega filma v Zagrebu sem dobil nagrado, moj film so celo uvrstili na kompilacijo, na kateri so predstavili najboljše filme petih let festivala. To se mi je zdelo kar hudo.

Nato sem se tega malce naveličal in me je začela bolj privlačiti komedija. V istem času sem pričel s študijem na Inštitutu in akademiji za multimedije v Ljubljani, se preselil in spoznal cimre ter si rekel, aha, zdaj imam prave ljudi, zdaj jih bom pa izkoriščal (smeh). Seveda so bili tudi sami za, in čisto iz navade sem se tudi potem postavil za kamero. Tako sem se pač naučil. Malce sem pa tudi »control freak« in sem hotel imeti popoln nadzor nad režijo, nad igro in tudi montažo, scenarijem, vsem! Zdaj pa se navajam na idejo, da je treba zaupati drugim ljudem. Zato sem serijo *V dvoje* zastavil tako, da smo imeli več scenaristov, da je bil nekdo drug režiser ... In tudi za vnaprej sem si zastavil cilj, da delam na podoben način, sploh če se bomo lotili večjih projektov, jih prijavili na Filmski center ...

Običajno je tako, da če se nekdo v Sloveniji odloči postati režiser ali se ukvarjati s filmom, za svoj cilj izbere študij na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Pri tebi ni bilo tako in to se mi zdi precej zanimivo.

AGRFT sem nekako prezrl, niti sam se ne spomnim točno, zakaj. Bil sem tipičen najstnik, upornik, AGRFT pa je bil na slabem glasu v smislu, da ti ne pustijo biti tak, kot si, da te spremenijo, take depresivne stvari je bilo slišati. In ko si star šestnajst let, si misliš, »dol s sistemom, jaz bom neodvisen, nočem, da me spremenijo«. Ampak v resnici mi je malo žal, ker se mi zdaj, ko sem malce bolj spoznal ljudi s scene, zdi, da se kaj takega v resnici ne bi zgodilo.

Ampak pri osemnajstih nisi bil isti človek kot zdaj ...

Absolutno, pa tudi vsebine, ki sem se jih loteval takrat, so bile drugačne kot danes. Žanr je še vedno isti, komedija, ampak ko sem delal *Dan ljubezni*, je bilo to nekaj precej drugačnega kot zdaj serija *V dvoje*. Ne temelji vse na forah, želim, da ljudje doživijo še kakšna druga čustva, to mi je v izziv. Nasmejati ljudi – check! Spraviti jih v jok? Na tem je treba pa še delati.

***Dan ljubezni* je bila serija, po kateri se te najbrž spominja največ ljudi.**

Bila je tudi prva te vrste, spletna namreč – pred tem se spominjam *le Mesta petelinov* –, tako da so se ljudje prek nje povečini prvič srečali s tem formatom. Postala je v pravem pomenu besede »mainstream«. So ti zaradi te serije dali priložnost na POP TV, da si lahko v njihovi produkciji ustvaril serijo *V dvoje*?

Za serijo sem že večkrat poskušal narediti pilota. Preden smo snemali *Dan ljubezni*, je pilotno epizodo zanjo POP TV-ju predstavil Mitja Okorn, ki je, mimogrede, kot trivia, tudi avtor imena. Ampak ko gledam nazaj, je bila serija slaba, tudi *Dan ljubezni* se mi zdaj več ne zdi tako dober, čeprav je bil v tistem času (leta 2010, op. a.) hit. Potem sem delal serijo z imenom *Moje asocialno življenje*, se spet prek tega nečesa novega naučil in si rekel, poskusimo znova. Vendar mi ni uspelo niti priti do ljudi, ki so na TV odgovorni za serije, ker še nisem imel dovolj izkušenj. Zato sem potem poskusil z novo taktiko – rekel sem si, pa spoznajmo več ljudi.

Torej si iz svojega prvotnega uporništva prešel k novemu pristopu – k mreženju!
Grozno, ja (smeh).

Ampak to je pač normalna stopnja v evoluciji ...

Res je. Prijateljica Mojca Vakselj, ki je igrala v seriji *Dan ljubezni*, je delala na POP TV in mi je povedala, da iščejo nekoga, ki bi delal vsebine za nov projekt; to je bil takrat začetek njihove platforme za spletne vsebine VOYO. Prišel sem torej tja in jim predstavil *Moje asocialno življenje*, ki je še vedno eden izmed mojih najljubših izdelkov ...

Tudi mojih.

Še vedno sem ponosen na to, priznam, ker gre za tako minimalistično zadevo. Samo kamera, dva kadra, dialog, konec, gremo na naslednji dialog. Pol ure tega. In bilo je zelo zabavno. Včasih sem kar jokal od smeha. In tudi če skušam gledati s stališča nekoga drugega, nekoga bolj objektivnega, se mi še vedno zdi zabavno.

Ampak na POP TV serije niso sprejeli, predvsem ker sem iskal »preveč« denarja. Potem je minilo nekaj let, vmes sem se zaposlil pri njih kot kreativni grafik in delam grafike za filmske napovednike. Potem pa je bil v bistvu direktor Voya

(Blaž Bezek, op. a.) tisti, ki me je povabil k sodelovanju. Imeli so idejo, da bi platformo promovirali prek serije, ki bi jo razvili v lastni produkciji, kot na primer delata Netflix in Amazon. Želeli so, da jo delam jaz. In sem sprejel.

Proračun pa je bil najbrž ...

... tak kot za eno povprečno epizodo slovenske TV-serije, da (smeh).

Prvotna ideja je bila, da v seriji spremljamo življenja treh mladih parov in že v startu vemo, da bo na koncu sezone razmerje enega para razpadlo. Na tem bi potem temeljil suspens, zanimanje gledalca. Na koncu sem idejo malce spremenil, od treh parov sta ostala dva. K sodelovanju sem povabil Tosjo (Flaker Berce, soscenarist in asistent režije *V dvoje*), on je predlagal, da povabimo še dva soscenarista, Juša Premrova, ki je potem serijo tudi režiral, ter Niko Jurman. Za Niko je bila to prva scenaristična izkušnja, ampak zdelo se nam je kul, da imamo med pisci tudi predstavnico ženskega spola, da doda svojo perspektivo.

Projekt je od začetka do konca nastajal od aprila do novembra leta 2015, ekstremno hitro. Običajno takšne serije razvijajo več let.

Kakšne lekcije ti je torej serija prinesla, kaj si se od nje naučil?

Naučil sem se ogromno! Če ne bi delal *V dvoje*, si ne bi drznil sprejeti projekta, kot je *Pr' Hostar*. Najpomembnejša lekcija je bila, da sem se zavedel pomena predprodukcije. Pred tem sem bil vedno sam svoj producent, če lahko temu tako rečem, sam sem tudi organiziral vse, in sem vse delal veliko bolj improvizirano, snemali smo, ko so ljudje imeli čas, vse je bilo veliko bolj spontano. Pri tej seriji pa smo imeli točno določen in predvsem omejen čas za produkcijo, tako da sem moral narediti plan snemanja, snemalno knjigo, finančni načrt, vse to. K sreči sem imel pri tem pomoč – Andraž Jerič, vsa čast! In seveda Juš ter Tosja. Lahko pa rečem, da je kljub majhni ekipi vse skupaj izgledalo in teklo zelo podobno kot pri kakšni hollywoodski produkciji. Ko sem bil na snemanju reklame (za računalniško igro *Game of War*, kjer je zaigral z ramo ob rami s Kate Upton), je bilo na setu milijon ljudi, ampak so vsi

nenehno tekali naokrog ... vse je bilo povsem enako.

Kako si se pravzaprav znašel v tej reklami?

Takrat sem naredil številne posnetke¹ za Vine, in prek enega, ki je dobil veliko število všečkov, so me opazili pri agenciji, ki je za producente reklame v Sloveniji iskala igralca.

Kakšna je tvoja delovna filozofija? Nikoli nisem slišala, da bi se (vsaj ne zelo glasno) pritoževal nad pomanjkanjem priložnosti v našem prostoru. Kako v tem smislu dojemaš svojo pozicijo v Sloveniji? Si namreč eden pionirjev slovenskih internetnih serij, pri svojem delu vedno uporabljaš spletne medije in platforme, tako YouTube in Vine kot Instagram, po novem Snapchat. Če lahko tako rečeva, si neke vrste »self-made man«, in izbira medijev je najbrž bistvena za tvojo relativno uspešno kariero.

Ne vem, zakaj me ljudje opazijo. Delam to, kar je meni všeč, in slučajno je to privlačno tudi za tako imenovani »mainstream«. Tak pač sem. Če bi delal

¹ Šestsekundni videoposnetki, ki jih uporabniki appov lahko delijo s sledilci oz. drugimi uporabniki na družbenem omrežju Vine.

nekaj, kar bi ljudje dojemali kot »art«, najbrž ne bi bilo tako.

Kako pa doživljaš razliko med t. i. umetniškimi in komercialnimi projekti? V našem prostoru je tradicija subvencioniranja umetnosti s sredstvi, ki jih za to nameni država, še vedno relativno močna. Večina ljudi v filmski panogi se pri svojem delu zanaša na ta sredstva, saj brez njih ne bi mogli ustvarjati. Hkrati je teh sredstev vedno manj. Način, na katerega delaš, v tem pogledu izhaja iz neke druge mentalitete, ki bi jo najbrž kdo označil za »kapitalistično« ... Toda v resnici je morda še najbližje načinu, na katerega nastaja ameriška »indie« produkcija ...

Tega načina si nisem izbral sam, ne razmišljam namensko na tak način. Nekaj pač napišem, nekaj naredim, in to naredim samo po sebi tako, da je mainstreamu privlačno. Komisije, ki odločajo, komu bodo podelili denar ministrstva (za kulturo, op. a.), morajo pač razmišljati v smeri, da ne bodo dali denarja nekemu, ki dela »neumnosti«, ampak kulturnikom, ker je to navsezadnje denar, namenjen kulturi. Če ilustriram: država je recimo pripravljena dati denar Mozartu, ne bo ga pa dala nekemu Kanyu Westu. Žal ni nikjer vira denarja za to drugo kategorijo.

Pr' Hostar

Če bi radi videli več zabavnih, komercialnih filmov, bi lahko zraven nekaj tudi vložili in ne samo jezno gledali na SFC, ki ima že tako ali tako daleč premalo denarja za letno ponujene razpise. Dodaten denar bi lahko pridobili tudi s sodelovanjem s sestrskimi podjetji iz »mainstream« jeziku: 9GAG recimo pobira vsebine drugih ljudi z interneta, jih objavlja in s tem služi. Zraven plačuje stroške serverjev. V našem primeru so to recimo licence za predvajanja ..., kar so miniaturni stroški v primerjavi s tem, koliko stane produkcija enega projekta. Internetnim ponudnikom plačujemo naročnino, da lahko dostopamo do Partisov in gledamo vsebine, za katere je plačal nekdo drug. Tako rekoč že plačujemo za »Netflix«, samo da se tega ne zavedamo, in ustvarjalci od tega nimajo nič. S sodelovanjem bi lahko imeli vsega več. Definitivno navijam za to. Evo, pa si se ugriznila v jezik glede mojega pritoževanja (smeh).

Ko sva že ravno pri problematiki televizije in televizijskih serij: nedavno je bil na Festivalu slovenskega filma organiziran strokovni posvet na temo priložnosti in prihodnosti serij v

Sloveniji. Tam nisi mogel ravno veliko govoriti, čeprav si imel med prisotnimi slovenskimi udeleženci najbrž za seboj najbolj uspešen projekt. Se ti zdi, da se pri nas na strokovnem področju soočaš s podcenjevanjem?

Upam si reči, da ja. Kar smo naredili, ni bila niti TV-serija v smislu, da bi jo predvajali na mediju, ki je pri nas bolj uveljavljen ali znan, torej na televizijskem kanalu, zato je imela po svoje še težjo pot do ljudi. Vsebin, ki jih delam, ne morem prijavljati na festivale pri nas, ker zanje bodisi zaradi epizodičnosti ali dolžine niso primerne. Hkrati pa niso primerne formata za televizijsko predvajanje. Čeprav, morda nekoč ...

Recimo, da dobivaš veliko podpore prav od svojih gledalcev; praviš, da zanje v glavnem tudi delaš. Kaj pa profesionalni krog ustvarjalcev, si kdaj morda prejel kakšno pohvalo ali odziv od stanovskih kolegov, od drugih režiserjev?

Dobil sem dobre recenzije v Delu, v Večeru in v Mladini za *V dvoje*, hudi kritiki so to pohvalili (smeh). Ne poznam veliko režiserjev, so pa recimo

Matevž Luzar, Barbara in Pia Zemljič ter Klemen Dvornik moji *feni*, kar se mi zdi res hudo (smeh).

To sem te vprašala, ker se mi v odnosu do tradicionalno zaprte filmske scene zdi zanimivo, kako odprt si do svojih fenov, kako si dostopen. Na spletu redno odgovarjaš ljudem, ki te sprašujejo vse mogoče, od tehničnih do raznovrstnih drugih reči. S tem na svoj način v bistvu demokratiziraš filmski medij, demistificiraš filmski poklic, kar pomeni, da se bo posledično z njim ukvarjalo več ljudi.

To je res in se tudi dogaja. *Dan ljubezni* je spodbudil veliko ljudi, da so se sami preizkusili v režiji in snemanju, pošiljali so mi svoje posnetke in prosili, naj jih pogledam in komentiram. To se mi zdi zelo v redu. Dostopen pa sem zato, ker sem tudi sam fen družbenih omrežij, *appov* ... Ne vem pa, kako je z drugimi, morda jih to ne zanima. Mene zanimajo in jih tudi uporabljam za te namene.

Si boš kdaj premislil in se vpisal na AGRFT – imaš morda zdaj željo po neki izobrazbi te vrste?

To me vsi sprašujejo! (smeh) Ne vem. Rad bi se naučil več, recimo o zgodovini filma, to mi manjka. Po drugi strani pa delam, kar me zanima, in mislim, da so serije zdaj na vrhuncu, zanimivejše od filma. Upam, da se ne bo kdo jezil name, ampak trenutno je res, da obisk kina upada in so serije v vzponu. Z mano je pač tako, da vedno nekako skušam biti v koraku s časom.

Za konec mi povej – kakšen bi bil sanjski projekt Luke Marčetiča?

Delal bi televizijsko serijo, nekaj takega kot *Silicon Valley*, v tem rangu, ampak pri nas.

Ti je pomembno, da bi to delal pri nas? Ne bi šel raje v ZDA?

Absolutno, rad bi delal tu. Ker tam tudi nikoli ne bi imel možnosti. Že tukaj sem nič, kaj bi bil šele drugje! Matt Berry, britanski igralec, katerega fen sem, je nedavno v enem od intervjujev, ko so ga spraševali, ali bi šel po isti poti kot njegov igralski kolega James Corden (v Ameriko), odgovoril, da ne, ker ima doma možnost delati, kar si želi. To je glavno; mislim, da si vsi želijo, da bi to imeli. In to so pravzaprav moje sanje – da bi lahko delal svoje stvari in od tega tudi živel.